

Станом на березень 2019 року у ЗП(ПТ)О впроваджуються 24 СП(ПТ)О.

Методичні комісії ЗП(ПТ)О вивчають тексти СП(ПТ)О, які будуть впроваджені у роботу закладів професійної (професійно-технічної) освіти з вересня 2019 року та розробляють проекти робочих навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників.

№ з/п	Код професії	Назва	Наказ МОН, яким затверджено
2018 рік			
1	7212	Електрогазозварник	від 21.11. 2018 р. № 1281
2	7136	Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування	від 21.11. 2018 р. № 1289
2019 рік			
3	4211	Касир торговельного залу	від 14.02.2019 р. № 213
4	7432	Килимар	від 14.02.2019 р. № 212
5	8229	Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	від 14.02.2019 р. № 202
6	8332	Машиніст крана автомобільного	від 31.01.2019 р. № 105
7	6111	Овочівник	від 14.02.2019 р. № 211
8	5220	Продавець продовольчих товарів	від 14.02.2019 р. № 208
9	4115	Секретар керівника (підприємства, організації, установи)	від 14.02.2019 р. № 204
10	7231	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	від 31.01.2019 р. № 102

У Полтавській області з метою координації діяльності зацікавлених органів влади, громадських організацій, замовників робітничих кадрів щодо визначення замовлення на підготовку кадрів, модернізації мережі професійної (професійно-технічної) освіти закладів освіти області розпорядженням голови облдержадміністрації утворено регіональну раду професійної освіти (стейкхолдерів). В її складі представники Департаментів облдержадміністрації, закладів освіти, роботодавці, громадські активісти. Це дасть змогу ЗП(ПТ)О спільно із замовниками кадрів розробляти навчально-програмну документацію та організувати процес підготовки кваліфікованих робітників у відповідності до потреб виробництва з урахуванням інноваційних технологій та з використанням сучасного обладнання.

Наразі робота щодо методичного супроводу оновлення змісту освітнього процесу в умовах реформування професійної (професійно-технічної) освіти продовжується.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ СТАРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

*О.С. Гринюк
Київ, Україна*

У сучасних умовах розвитку суспільного життя і загрози екологічної кризи одним із провідних завдань шкільної освіти є виховання екологічної культури особистості та формування наукової картини світу, зокрема її екологічної складової, і набуття старшокласниками екологічної компетентності, яка здійснюється відповідно до віку учнів, обсягу і рівня їх знань, досвіду та психологічних особливостей.

Як показує аналіз програм природничих дисциплін [3], одним із актуальних запитів сучасного суспільства є підвищення екологічної грамотності учнів та забезпечення гармонізації стосунків суспільства і природи у контексті раціонального природокористування, що можливе за умов наявності в учнів екологічної культури та екологічної компетентності (у навчальних програмах усіх предметів розглядається як «екологічна грамотність і здорове життя»). Дана компетентність є однією з ключових в усіх навчальних програмах для старшої школи.

Зміст біолого-екологічної освіти, як складової наукової картини світу, також відображає інтеграцію знань навколо тих освітніх питань, які передбачені навчальними програмами і кінцевою метою яких є вирішення екологічних проблем взаємодії людини і природи.

Екологічна складова наукової картини світу старшокласників разом із хімічною, фізичною, математичною, географічною складовими забезпечує формування у них цілісних знань про природу, життєствердний образ світу та ціннісне ставлення до її компонентів, уявлення про єдність живої і неживої природи, взаємообумовленість процесів у природі.

Під час інтеграції змісту таких освітніх галузей як: «Природознавство», «Математика», «Мови і літератури» старшокласники отримають цілісні знання, які в сукупності сприятимуть усвідомленню зростаючої ролі природничих наук в соціально-економічному розвитку при збереженні природних ресурсів та ефективніше сприятимуть формуванню в учнів екологічної складової НКС, що включає: екологічну компетентність, екологічну культуру, екологічне мислення і свідомість.

Інтеграція природничих наук не ліквідує специфіку біології, географії, фізики та хімії, а лише збагачує їх теорії і методи пізнання природи, не порушуючи властивої їм своєрідності. Використання в шкільному курсі біології та екології елементів географії, фізики й хімії не перетворює її ані в біогеографію, ані в біохімію, ані в біофізику, а лише збагачує біологічний зміст цього курсу, підвищує його науковість і дозволяє учням глибше зрозуміти своєрідність усіх процесів життя організмів [2].

Цілісність знань про живу природу забезпечується наявністю однотипних сутностей в елементах біологічних та екологічних знань і об'єднанням їх на основі сутнісних зв'язків, спільних для природничих предметів (хімії, фізики, географії тощо), законів і закономірностей, які забезпечують їх наступність і цілісність. На основі спільних закономірностей природи (збереження, періодичності, направленості процесів) єдиних для усіх складових змісту природничо-наукової освіти, що становлять цілісність, обґрунтовуємо елементи біологічних та екологічних знань. Застосування загальних закономірностей природи, та закономірностей екології які встановлюють наскрізні змістові зв'язки, веде до розуміння учнем цілісності живої природи. Наявність змістових зв'язків між знаннями про живу природу обумовлює впорядкованість елементів знань у цілісність, що веде до формування цілісності мислення.

Досвід впровадження інтегрованого курсу «Природознавство» показує, що:

- цілісність біолого-екологічних знань формується на основі інтеграції та фундаменталізації змісту освітніх галузей;
- екологічна складова НКС забезпечує в учнів неперервне формування цілісності знань про живу природу;
- засвоєння учнями системи біологічних та екологічних знань дозволяє реалізувати рівневу і профільну диференціацію шляхом виділення базового ядра природничих знань;
- засвоєння елементів навчальної інформації на рівні розуміння учнями ядра природничих знань – системи біологічних та екологічних законів та понять, пов'язаних з ними, які підлягають дії загальних закономірностей природи, спільних для всіх природничих предметів.

Сама специфіка природничих дисциплін на їхньому сучасному рівні спонукає до комплексного підходу в навчанні учнів старшої школи цих предметів. Тому важлива роль у розвитку логічного мислення і творчих здібностей учнів, формуванні наукових понять і законів, розумінні взаємозв'язків явищ у природі і суспільстві, а також створення оптимальних умов навчання відводиться інтеграції знань з предметів природничого циклу, яка не заперечує предметної системи, а навпаки, слугує шляхом її удосконалення, подолання недоліків і спрямована на поглиблення взаємозв'язків та взаємозалежностей між природничими предметами.

Інтеграція предметів природничого циклу ефективно здійснюється проведенням інтегрованих уроків, які сприяють активізації пізнавальної активності старшокласників,

що є умовою їх успішного навчання. Інтегровані уроки біології та екології з іншими предметами природничого циклу сприяють формуванню в учнів цілісних знань про природу, біологічної та екологічної компетентності.

Отже, у сучасній системі наук процес інтеграції змісту природничо-наукової освіти основної школи є цілком об'єктивним, який обумовлений єдністю навколишнього світу. Розвиваючись, кожна наука не лише поглиблює свої знання про природу, але і розширює межі своїх досліджень. Тому головною умовою отримання учнями цілісних знань про природу є інтеграція біології та екології з усіма природничими предметами, що слугуватиме їх кращому розумінню, засвоєнню і систематизації цих знань для створення оптимальних умов навчання та формування в свідомості учнів наукової картини світу [1, с. 9].

Література:

1. Гуз К.Ж. Концептуальні основи цілісної природничо-наукової освіти / К.Ж. Гуз // Формування природничо-наукової картини світу в учнів середньої школи. – Полтава : Довкілля-К, 2005. – С. 4-16.
2. Левашова В.М. Міжпредметні зв'язки природничих дисциплін як засіб формування наукового світогляду школярів / В.М. Левашова // Вісник Національного технічного університету України «КПІ» : Філософія. Психологія. Педагогіка – №1, 2008. – С. 154-158. – Режим доступу: novyn.kpi.ua/2008-1/07_Levashova.pdf.
3. Навчальні програми для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (чинні з 1 вересня 2018 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

КУЛЬТУРА ОХОРОНИ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА З УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

С.Я. Гриньов

Полтава, Україна

Формування активної позиції керівників у вирішенні питань охорони праці на виробництві починається з усвідомлення ними відповідальності за виконання організаційно-технічних рішень, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов праці.

Поняття «культура охорони праці» з'явилося порівняно недавно і застосовується у вузькому колі спеціалістів. Є підстави вважати, що більшість керівників на виробництві, у тому числі спеціалісти служб охорони праці, знають, що таке культура, якість, дисципліна праці, але про поняття «культура охорони праці» мають недостатнє уявлення.

Культуру охорони праці можна визначити як систему і методи вирішення проблем охорони праці, що склалися на цьому підприємстві, традиції, цінності, переконання, норми та правила, які формують характерний імідж підприємства (фірми, компанії), що визначає безпечний стиль поведінки персоналу, приймається його більшістю, забезпечує вирішення цільових завдань і заданий рівень безпеки.

Соціальний запит часу можна визначити такою формулою: від компетентного керівника до компетентного працівника виробництва. Поняття «компетентний керівник» окрім професійної підготовки, передбачає ще й інші якості та вміння. Це людина, яка вміє працювати в команді, комунікабельна, може самостійно приймати рішення, творчо мислити, людина ініціативна, здатна генерувати нові ідеї, вміє уникати будь-яких конфліктних ситуацій і виходити з них, дотримуватися правил охорони праці.

Компетентнісний підхід є провідним для освітніх політик у країнах Організації європейського співробітництва та розвитку (ОЄСР). Основою його є ідея виховання компетентної людини, компетентність якої виявляється у різних сферах життєдіяльності, зокрема й культурі охорони праці. Такий підхід, на думку науковців і політиків, сприятиме зростанню конкурентоспроможності людини завдяки розвитку якості виробничої сфери. В сучасній науковій думці вимальовуються позиції, що визначають ставлення до компетентнісного підходу, на які звертали увагу В.І. Байденко,